

lisering og gevinst i relation til vejsystemets ændring, et eksempel på forbruger og »producenter«s tab og fortjeneste som følge af vejsystemet. Bogen med dens lange litteraturliste er en fortrinlig indgang til moderne trafik- og bygeografi, selvom de reelle oplysninger, der gives, er få.

Hans Kuhlman.

Contributions internationales à la Morphologie des versants. Zeitschrift für Geomorphologie, Supplementband 1. Göttingen 1960. Gebrüder Borntraeger, Berlin. 240 sider. $17 \times 24\frac{1}{2}$ cm. 20 fig. 50 fot. 9 kort.

»Commission pour l'étude des versants de l'Union Géographie Internationale« står for udgivelsen af denne publikation, der fremtræder som supplementsbind af »Zeitschrift für Geomorphologie.« Det emne, studiet af terrænskråninger, som er denne kommissions arbejdsfelt, kan ved første betragtning synes meget specielt. Nærmere betænkt er begrebet »versants«, hældninger, når det ikke limiteres til blot at omfatte stærkt skrånende overflader, særdeles omfattende, så vidtspændende, at store dele af jordoverfladen omfattes deraf: de aride zoners svagt hældende pedimentflader, og hele skråningsspektret igennem til Dolomiternes lodrette bjergmure.

De 27 afhandlinger belyser emnets mange forskellige sider de metoderiske såvel som de tematiske og de regionale. Den stærke interesse, der er fremme i tiden for periglaciale fænomener, præger denne artikelsamling, idet solifluktionsfænomenerne behandles af flere forfattere. Også en række andre klimaregioners, således de fugtige tropeområders, specielle formudvikling belyses. Mulighederne for eksakt vurdering af dalsidernes tilbagerykning udnyttes i Det Franske Centralmassiv, hvor daterede lavastrømme stedvis har udfyldt dale, hvis nedre skrånninger af lavaen er beskyttet mod erosion, medens dalsiderne over lavaniveauet har kunnet nedbrydes, hvorved dalprofilet er udvidet. Katastrofers betydning for skråningers udvikling illustreres ved beskrivelse af et mellemtyisk bjergskred ved Göttingen. Dette skred ved Mackenröder Spitze er blevet detaillert opmålt og kortlagt topografisk, morfologisk og med hensyn til vegetationsdække. Det ualmindeligt smukt udførte kort i målestok 1:1.000 medfølger som bilag.

De 7 af handlingerne har karakter af kommenterede bibliografier – en særdeles nyttig form for kommissionsvirksomhed, tidsbesparende for fagfolk ved at give en lettilgængelig oversigt over, hvilke arbejder der er gjort inden for et fagområde.

Axel Schou.

Internationale Beiträge zur Karstmorphologie. Zeitschrift für Geomorphologie, Supplementband 2. Commission on Karst Phenomena in IGU. Göttingen 1960. Gebrüder Borntraeger, Berlin. 107 sider. $17 \times 24\frac{1}{2}$ cm. 33 fig. 34 fot. 3 kort.

Den Internationale Geograf Unions Karst-Kommission har med denne publikation på effektiv måde bidraget til oplysning om de nyeste resultater inden for studiet af karstlandskaberne.

De ti afhandlinger behandler, dels de mange klimatiske varianter af

karstterræn i velillustrerede afsnit, dels kalkopløsningsprocessernes kemiske forudsætninger. Med særlig interesse ser man forslag til et internationalt karst-atlas, hvis disposition illustreres ved en række prøvesider som bilag. Den måde, hvorpå det tropiske keglekarstterræn med poljer her demonstreres ved hjælp af luftfotografi, topografisk reliefkort udtegnet efter luftfotograferet materiale, geologisk kortblad og 8 typiske landskabsfotografier af de forskellige landskabselementer, er helt ideel.

Man må glæde sig til at se denne publikationsplan realiseret.

Axel Schou.

Alfred Hettner, * 6. 8. 1859. Udg.: Gottfried Pfeifer. Heidelberger Geographische Arbeiten, Heft 6, 1960. Keysersche Verlagsbuchhandlung, Heidelberg. 88 sider. 16 × 23½ cm.

Bogen er et mindeskrift i anledning af 100-årsdagen for Alfred Hettners fødsel. Den omfatter, dels de taler, der blev holdt på universitetet i Heidelberg ved mindefesten i 1959, dels 3 autobiografiske skitser og dels en fuldstændig Hettner-bibliografi.

Alfred Hettner var en geografisens stormand, alsidigt orienteret og aktiv inden for næsten hele det geografiske disciplin-spektrum, betydningsfuld som forfatter af store lærebogssystemer og som redaktør af flere skrifterækker, specielt det af ham selv grundlagte og prægede Geographische Zeitschrift gennem dets 40-årige levetid (1895–1935). Hans enorme arbejdssevne belyses af bibliografien, der omfatter 22 store værker, fremkommet i årene 1881–1935 samt, hvad der vidner om Hettners stofrigdom, 3 store posthumt udgivne arbejder. Hertil kommer så 135 tidsskriftafhandlinger (1881–1935). Hans betydning som universitetslærer fremgår af listen over de 35 disputatsarbejder, hans elever har præsteret.

Hettner var en forkæmper for sit fag, altid kampglad, når det drejede sig om at forsvare geografien som videnskab og ivrig efter at udbygge geografisens faglige stilling ved understregning af helhedssynspunktet i denne videnskab, der ikke karakteriseres ved sit emne – de geografiske temaer er jo altomfattende – men ved sin metode. En revser og kritiker, ja en stridsmand blev Hettner derfor over for metoder, hvis værd han ikke anerkendte. Da W. M. Davis indførte den deduktive metode i geomorfologien, gik han til angreb med det sværeste skyts. Hans håndbog fra 1921 »Die Oberflächenformen des Festlandes, ihre Untersuchung und Darstellung«, er i virkeligheden et kampskrift fremkommet som reaktion mod visse af Davis' metodiske synspunkter og resultater.

Som bidrag til geografisens historie som videnskab er dette mindeskrift rigt på interessant stof.

Axel Schou.

J. Kinský, D. Louček, J. Sládek: Praktikum Fysického Zeměpisu, Praha 1959. 266 sider, 17 × 24 cm, 150 fig.

Denne lærebog i grafisk fremstilling af naturgeografiske fænomener kan i en række tilfælde være til stor nytte også for brugere, der ikke har kendskab til tjekkisk, fordi figurerne udgør en så væsentlig del af stoffet. Især gælder dette for den første af bogens 3 afdelinger, den geomorfolo-